

Notitie Schoolresultaten Theo Thijssenschool

Maart 2016

Door: MR-leden Femke Mastenbroek (IB-er), Simone Crok (ouder) en Mark Aardenburg (ouder)

Aanleiding

In de MR-vergadering van 12 januari 2016 is besloten om de schoolresultaten van de Theo Thijssenschool nader te bekijken. Aanleiding was de Cito-eindscore voor het schooljaar 2014-2015, die lager is dan in voorgaande jaren. Dit riep in de vergadering verschillende vragen op. Is er een aanwijsbare reden voor deze daling? Maakt het verschil dat de Citotoets voor het eerst werd afgenomen nadat het middelbare school advies is gegeven? Hoe verhouden de schooladviezen zich tot de Citoresultaten? Hoe ontwikkelen de schooladviezen zich? En kan op basis van deze analyse iets geconcludeerd worden over het soort toets dat de Theo Thijssen gebruikt?

Ontwikkeling eindresultaten Theo Thijssenschool

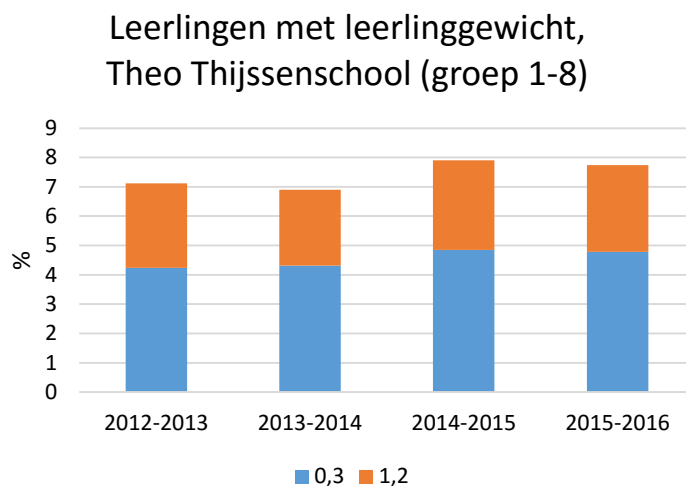
Jaarlijks gaan gemiddeld 70 kinderen van de Theo Thijssenschool naar het voortgezet onderwijs (VO). Deze paragraaf laat cijfers zien over eindresultaten van de Theo Thijssenschool. Een vergelijking met andere scholen is niet gemaakt, omdat scholen moeilijk te vergelijken zijn vanwege hun verschillende leerlingpopulaties. Verder is alleen gekeken naar eindopbrengsten en niet naar tussentijdse resultaten op school. Voordat de resultaten aan bod komen, gaat deze paragraaf in op de samenstelling van de leerlingenpopulatie op school.

Kinderen van laagopgeleide ouders hebben vaker leerachterstanden. Het opleidingsniveau van de ouders bepaalt het 'gewicht' dat de school toekent aan een achterstandsleerling. Heeft een achterstandsleerling het gewicht 0,3 of 1,2¹, dan krijgt de school extra geld. Het aandeel

¹ Opleidingsniveau ouders:

- bij leerlinggewicht 1,2: maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk (één of beide ouders),
- bij leerlinggewicht 0,3: maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg (beide ouders of ouder die voor het kind zorgt),
- bij leerlinggewicht 0: overige opleidingsniveaus.

leerlingen met leerlinggewicht op de Theo Thijssenschool is de afgelopen vier jaar stabiel en ligt tussen de 7% en 8% van het totaal aantal leerlingen op school. Het aantal kinderen van 11 en 12 jaar² met een leerlinggewicht is in het huidige en het vorige schooljaar iets hoger dan gemiddeld op de hele school: in schooljaar 2015-2016 is het aandeel 11-12 jarigen met leerlinggewicht 10% (6 kinderen) en in schooljaar 2014-2015 was het 12% (9 kinderen). In schooljaar 2013-2014 was het juist lager dan gemiddeld (5%, oftewel 3 kinderen).

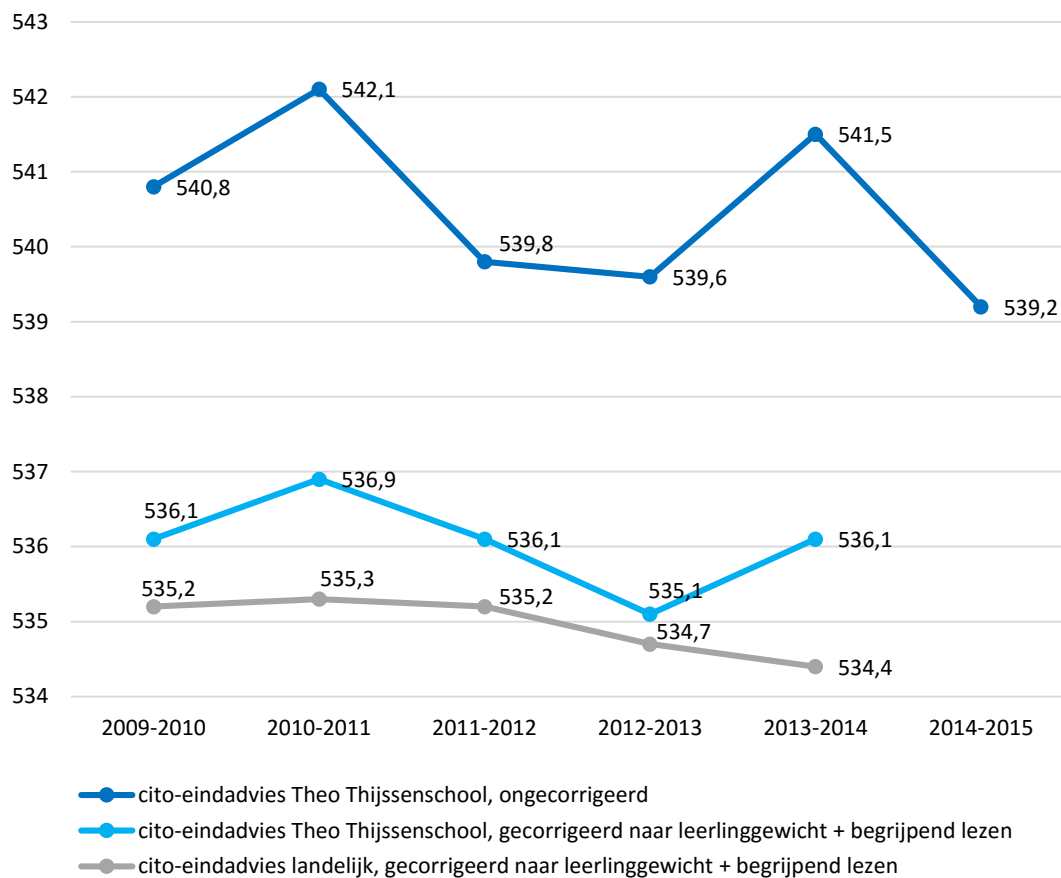

Bron: DUO open data

De resultaten van de Cito-eindtoets op de Theo Thijssenschool liggen ruim boven het gemiddelde in Nederland, maar laten een licht dalende trend zien. In schooljaar 2014-2015 was de Citoscore het laagst in zes jaar. De score was in de schooljaren 2010-2011 en 2013-2014 relatief hoog.

² In DUO open data zijn leerlingen met een gewicht alleen uitgesplitst naar leeftijd en niet naar groepen.

Cito-eindadvies met en zonder correctie, Theo Thijssenschool en landelijk vergeleken

Bron: Cito Volgsysteem (LOVS), Theo Thijssenschool

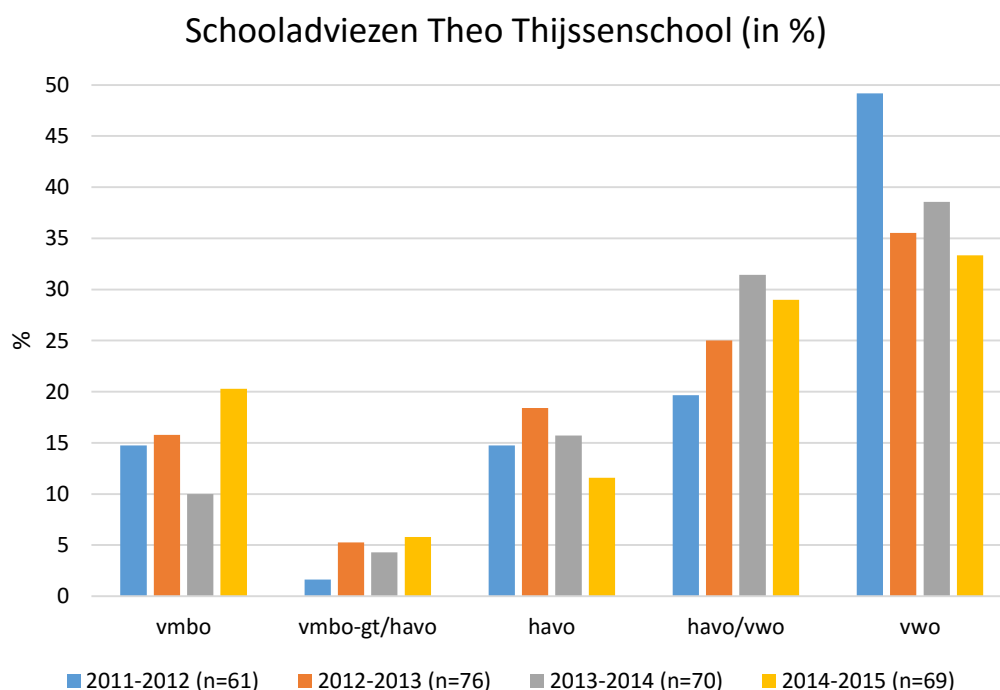
Effect eindadvisering voordat Cito-eindtoets plaatsvindt?

De Cito-eindtoets is jarenlang gebruikt als middel om een definitief advies op te baseren. Sinds het schooljaar 2014-2015 is dit niet meer mogelijk door nieuwe regelgeving. Daarom heeft er een aantal veranderingen plaatsgevonden. Zo zijn basisscholen sinds dit schooljaar verplicht hun schooladviezen voor 1 maart te geven. De Cito-toets wordt nu in april in plaats van in februari afgenomen en er vindt geen entreetoets meer plaats. Scholen baseren het eindadvies nu op de ontwikkeling van de leerlingen van de afgelopen 3 jaren (van LVS M6 t/m LVS M8) in plaats van op één toetsmoment, namelijk de Cito-eindtoets. Het eindadvies geeft hierdoor een realistischer beeld van een leerling en de Cito-eindtoets is minder belangrijk geworden. De eindtoets blijft echter wel een controletoes nadat het advies door de basisschool is gegeven. Als een leerling lager scoort dan verwacht, wordt het basisschooladvies niet aangepast. Als een leerling hoger scoort dan verwacht, kan de basisschool het advies heroverwegen. Bij de Theo Thijssenschool is dit in 2014-2015 bij drie leerlingen (4%) gebeurd; precies even vaak als landelijk.³

³ Bron: Brief Ministerie van OC&W aan de Tweede Kamer inzake Eerste inzichten Wet Eindtoetsing PO, 4 december 2015.

In de MR-vergadering van 12 januari jl. werd als mogelijke verklaring voor de lagere Cito-eindscore van de Theo Thijssenschool genoemd dat kinderen minder hebben geoefend omdat de uitslag van de toets minder bepalend is voor het eindadvies. Uit een brief van het Ministerie van OC&W met eerste inzichten over de werking van de nieuwe wet en de afname van eindtoetsen⁴, blijkt dit landelijk niet het geval te zijn. De Cito-einduitslag is in Nederland ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van eerdere jaren.

De reden waarom in schooljaar 2014-2015 een lagere Citoscore is behaald, is lastig te achterhalen. Het is mogelijk dat het aan de lichte leerlingen ligt: het aandeel kinderen met een leerlinggewicht was in het afgelopen jaar hoog.

Bron: DUO open data

Als we kijken naar de eindadviezen van de Theo Thijssenschool voor het Voortgezet Onderwijs valt het volgende op.

- In de afgelopen vier jaar heeft de Theo Thijssen geen enkel kind het advies praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs gegeven.
- Het aandeel dubbeladviezen (vmbo-BL/KL, vmbo-gt/havo en havo/vwo) is hoog en stijgt. In totaal stijgt het aandeel dubbeladviezen van 21% in 2011-2012 naar 36% in 2014-2015. Vooral het aandeel havo/vwo adviezen is toegenomen in de afgelopen vier jaar.
- In schooljaar 2014-2015 kregen meer kinderen een vmbo-advies en minder kinderen een vwo-advies dan in de eerdere drie jaren. Dit sluit aan bij de gemiddeld lagere Cito-

⁴ Bron: Brief Ministerie van OC&W aan de Tweede Kamer inzake Eerste inzichten Wet Eindtoetsing PO, 4 december 2015.

Achtergrond dubbeladviezen

Het aandeel dubbeladviezen op de Theo Thijssen is hoger dan gemiddeld in Nederland en laat tegen de landelijke trend in een stijgende lijn zien. Landelijk was het aandeel dubbeladviezen in schooljaar 2014-2015 16%, tegenover 36% bij de Theo Thijssen. Het Ministerie van OC&W schrijft het volgende over de ontwikkeling in Nederland:

[...] het percentage dubbele adviezen is afgenomen van ongeveer 20 procent tot 16 procent. Zoals opgemerkt in het Onderwijsverslag 2013-2014, is dit een trend die al eerder is ingezet. In 2011-2012 had nog 29 procent van de leerlingen een meervoudig advies.⁵

Landelijk stelt men dat er een verband kan zijn tussen het aantal enkelvoudige adviezen en de trend dat het aantal breed samengestelde brugklassen afneemt. Het Ministerie vindt het belangrijk dat PO-scholen meervoudige adviezen blijven geven als dat vanuit het perspectief van de leerling wenselijk is.

De stijging van het aantal dubbeladviezen op de Theo Thijssenschool vanaf schooljaar 2013-2014 is te verklaren door een verandering in de Kernprocedure. De Kernprocedure is een afspraak tussen de gemeente en de scholen in Amsterdam over toelating en inschrijving van leerlingen bij de overstap van basisschool naar het voortgezet onderwijs. In de Kernprocedure 2013-2014 zijn de minimum Citoscores gelijk getrokken voor een enkel advies en het daarop volgende dubbeladvies, bijvoorbeeld voor havo en havo/vwo. De bandbreedte waarbinnen scholen adviseren is hierdoor verruimd, zoals blijkt uit onderstaand overzicht.

Citoscore	Kernprocedure 2011-2012	Kernprocedure 2013-2014
vmbo b/k	521 - 533	521 - 533
vmbo T	534 en hoger	534 en hoger
vmbo T/havo	536 en hoger	
havo	538 en hoger	538 en hoger
havo/vwo	541 en hoger	
vwo	545 en hoger	545 en hoger

Als andere mogelijke verklaring voor het aandeel dubbeladviezen op de Theo Thijssenschool, werd in de MR-vergadering van 12 januari jl. genoemd dat kinderen een havo/vwo advies krijgen omdat zij niet op een categoriaal gymnasium passen.⁶ Dit lijkt echter niet aan te sluiten bij de praktijk op school. Leerkrachten van groep 7/8 geven aan een vwo-advies te geven aan de leerlingen waarvan zij denken dat deze leerlingen het vwo aankunnen (cognitief, maar ook

⁵ Bron: Brief Ministerie van OC&W aan de Tweede Kamer inzake Eerste inzichten Wet Eindtoetsing PO, 4 december 2015.

⁶ De op- en afstroom op categorale scholen, waaronder gymnasia, is onderdeel van een evaluatie van de wet door het Ministerie van OC&W, die eind 2016 verschijnt. Als blijkt dat er veel leerlingen van het gymnasium afstromen, kunnen er nadere maatregelen worden overwogen.

qua plannen organiseren, verantwoordelijkheid nemen voor eigen leerproces en motivatie). Als zij echter van mening zijn dat een leerling niet geschikt is voor een categoriaal gymnasium dan zal dit tijdens het adviesgesprek gemeld worden en ook in het ELKK worden genoteerd. Het is vanaf dan de verantwoordelijkheid van de ouders of zij hun kind toch op een categoriaal gymnasium plaatsen.

Het roept wel de vraag op waarom in de Kernprocedure geen onderscheid gemaakt wordt tussen een advies voor vwo-atheneum en vwo-gymnasium.

In hoeverre komen Citotoetsen en schooladviezen overeen?

Landelijk komen de verschillen tussen schooladvies en eindtoetsscore volgens het Ministerie van OC&W voor het jaar 2014-2015 overeen met voorgaande jaren. In de onderstaande tabel staat in hoeverre het schooladvies afwijkt van de toetsscore. De gegevens van de Theo Thijssenschool zijn naast de landelijke gegevens gezet. Uit de vergelijking blijkt dat kinderen van de Theo Thijssenschool in schooljaar 2014-2015 vaker een advies kregen dat overeenkomt met de Cito-eindscore (61%) dan landelijk (48%). Daarnaast is in het overzicht te zien dat op de Theo Thijssenschool geen enkele leerling een toetsscore had die ten minste een hele schoolsoort hoger was dan de eindadvies. Uit een nadere analyse blijkt dat de eindscore van kinderen op de Theo Thijssenschool met havo/vwo eindadvies bijna altijd overeenkomt met het schooladvies. Wel is opvallend dat alle kinderen van de Theo Thijssenschool met een vmbo-advies (17 kinderen) een hoger advies kregen dan hun Citoscore.

2014-2015	Landelijk in %	Theo Thijssen in % (n=69)
Toetsscore is ten minste een hele schoolsoort lager dan het schooladvies	21	25
Toetsscore is een halve schoolsoort lager dan het schooladvies	8	10
Toetsscore gelijk aan het schooladvies	48	61
Toetsscore is een halve schoolsoort hoger dan het schooladvies	6	4
Toetsscore is ten minste een hele schoolsoort hoger dan het schooladvies	17	0

Bron: Ministerie van OC&W / Theo Thijssenschool

Leerlingen van de Theo Thijssenschool in het VO

Over de resultaten van leerlingen van de Theo Thijssenschool in het Voortgezet Onderwijs zijn geen recente data voorhanden. Uit cijfers over schooljaar 2013-2014, waarin de vergelijking wordt gemaakt met de andere OODA scholen, blijkt dat de Theo Thijsschool goed scoort qua

rendement in het VO.

Gegevens na 3 jaar VO in het schooljaar 2013- 2014⁷

	Theo Thijssenschool (n=62)	Gemiddelde OOADA scholen
afstroom	5%	11%
gelijk	83%	73%
opstroom	6%	5%
rendement	89%	78%

Welke conclusies trekt de school op basis van de eindadviezen?

De Theo Thijssenschool doet veel om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen, al dan niet te verbeteren. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van de LVS toetsresultaten (waaronder ook de Cito-eindtoets) om te kijken op welke punten er nog verbetering van ons onderwijs mogelijk is. Een aantal van de ondernomen stappen van de afgelopen jaren zijn:

- start met begrijpend lezen methode Nieuwsbegrip (2009-2010), later aangevuld met Nieuwsbegrip XL (2011-2012);
- werken met groepsplannen (=opbrengstgericht werken, sinds 2011-2012);
- start met nieuwe rekenmethode (2012-2013);
- start met methode Technisch Lezen, Estafette (2012-2013);
- aanschaf nieuwe taal- en spellingsmethode STAAL (2015-2016).

Hiernaast is er besloten om vanaf het schooljaar 2016-2017 ons onderwijs opnieuw in te richten. Zo willen wij op de Theo Thijssenschool vanaf volgend schooljaar werken met een homogene basisgroep in de ochtend en drie middagen per week in een heterogene samenstelling gaan werken, waarbij we thematisch/projectmatig zullen werken en waarbij onderzoekend leren een belangrijke rol speelt. Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat de kinderen in de ochtend voor de kernvakken (lezen, rekenen, spelling, taal, begrijpend lezen en Engels) die aandacht krijgen die zij verdienen. Ook verdienen de kinderen een meer uitdagend en stimulerend aanbod waarbij zij de vaardigheden ontwikkelen die belangrijk zijn. Dit kunnen wij in de heterogene middag aanbieden. Op deze manier willen wij het beste uit onze leerlingen halen.

⁷ Het totaal telt niet op tot 100% vanwege verhuizing of kinderen die van school af zijn.
Afstroom = leerlingen die na 2 jaar op een lager niveau onderwijs volgen dan het basisschooladvies.
Gelijk = leerlingen die na 2 jaar op hetzelfde niveau onderwijs volgen als het basisschooladvies.
Opstroom = leerlingen die na 2 jaar op een hoger niveau onderwijs volgen dan het basisschooladvies.
Rendement = percentage leerlingen die op een gelijk of hoger niveau onderwijs volgen in vergelijking tot het basisschooladvies zonder vertraging.

Alternatieven voor de Citotoets

Op basis van dit stuk kunnen geen conclusies worden getrokken over de voor- en nadelen van het type toets dat de Theo Thijssenschool gebruikt. Momenteel neemt de Theo Thijssenschool de Cito-eindtoets af omdat deze tot de toetsstandaard behoort. Alle scholen binnen OODA behoren deze toets af te nemen.

Wel zijn er landelijk ontwikkelingen die interessant zijn om te volgen. Scholen kunnen naast de Citotoets sinds schooljaar 2014-2015 ook kiezen uit twee andere, door de Minister toegelaten eindtoetsen, te weten ROUTE 8 van A-VISION en de IEP eindtoets van Bureau ICE. Slechts een klein deel van de Nederlandse scholen maakte vorig jaar gebruik van één van deze beide alternatieven. Het Ministerie laat momenteel een adaptieve centrale eindtoets (ACET) ontwikkelen, die vanaf april 2018 afgenomen moet kunnen worden. Dit is een digitale toets op maat waarbij het niveau van de toets zich aanpast aan het beheersingsniveau van taal en rekenen van de leerling. Deze toets wordt zo ingericht dat de school geen invloed uitoefent op de (zwaarte van de) toets die de leerling maakt. Het betreft een ingrijpende aanpassing van de wijze waarop de centrale eindtoets wordt ontwikkeld en afgenomen op scholen.

Momenteel buigt een werkgroep van het Amsterdamse BBO zich over de drie goedgekeurde toetsen. Deze werkgroep zal een voorstel doen. Zodra hier meer over bekend is zal dit met de directies worden gecommuniceerd.